

Länsstyrelsen
Västerbotten

Beslut

2016-09-12

Diarienummer

511-4628-2016

1(6)

Beslut om bildande av Långbergets naturreservat i Vännäs kommun

(3 bilagor)

Beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) att det område som redovisas på bifogad karta, bilaga 1, ska vara naturreservat.

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet.

Länsstyrelsen fastställer bifogad skötselplan, bilaga 2, med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Administrativa uppgifter

Namn	Långberget
Dossiernummer	2402331
NVR-id	2045384
Kommun	Vännäs
Län	Västerbotten
Lägesbeskrivning	10 km NNV Vännäs, 2 km V Tväråbäck
Ekokarta	21J 0h-i
Mittkoordinat	728976, 7104019 (SWEREF99TM)
Naturgeografisk region	30a, Norrlands vågiga bergkullterräng med mellan-boreala skogsområden
Gräns för reservatet	Se beslutscharta, bilaga 1 till beslutet
Markägare/Ägarkategori	Staten genom Naturvårdsverket
Fastighet	Önskanäs 1:8
Förvaltare	Länsstyrelsen
Totalareal	37,9 ha
Landareal	37,9 ha
Areal produktiv skog	37,6 ha

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara värdefulla naturmiljöer i form av barnnaturskogar och andra ingående naturtyper samt områdets helhetsvärden i form av ett sammanhängande naturskogsområde med orörd karaktär. Syftet är också att bevara den biologiska mångfalden knuten till dessa miljöer. Inom ramen för bevarandet av naturmiljöer ska reservatet också tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Syftet ska uppnås genom att skogsmark och övriga naturmiljöer utvecklas fritt genom intern dynamik. En informationsskylt sätts upp för att underlätta för allmänhetens friluftsliv.

Skälen för beslutet

Området utgörs av skogliga värdekärnor med barnnaturskog, varav delar är mycket rika på lövträd och död ved. Merparten är klassad som nyckelbiotop. Delar av området utgörs av näringsrik granskog, en skogstyp som är starkt underrepresenterad i skyddade områden och generellt mycket stark påverkad i skogslandskapet i stort. Den näringsrika granskogen har därför ett mycket högt skyddsvärde. De höga naturvärden som dokumenterats i reservatsområdet kräver ett omfattande och långsiktigt skydd för att de ska kunna bevaras och utvecklas.

Reservatsföreskrifter

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet beslutar länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § första stycket förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § andra stycket miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden.

Det är förbjudet att:

1. uppföra byggnad eller annan anläggning som till exempel mast eller vindkraftverk,
2. bygga om eller ändra befintlig byggnads eller anläggnings konstruktion, funktion eller användningssätt,
3. anlägga väg, parkeringsplats, stängsel, led eller spång,
4. dra fram ledning eller rör,
5. bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar marktopografi eller dräneringsförhållanden som till exempel att gräva, plöja, spränga, borra, schakta, dika, rensa eller utfylla,
6. tippa, dumpa eller anordna upplag,

7. bedriva verksamhet som förändrar vattenflöde eller bottentopografi som till exempel att muddra, dämna eller reglera,
8. utföra skogsbruksåtgärder som till exempel att avverka samt att flytta, ta bort eller på annat sätt skada levande eller döda träd eller buskar, såväl stående som liggande,
9. inplantera för området främmande arter,
10. framföra motordrivet fordon med undantag för uttransport av fällt högvilt samt för snöskoterkörning vintertid på snötäckt, väl tjälad mark eller på is,
11. släppa ut eller sprida gifter, vådliga ämnen, bekämpningsmedel, jordförbättringsmedel, kalk eller växtnäringssämnen.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om vad fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet förpliktigas att tåla.

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktigas att tåla att följande anordningar uppförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet, där inget annat anges avses hela reservatet:

1. utmärkning av reservatets gränser enligt Naturvårdsverkets riktlinjer,
2. uppsättning och underhåll av informationstavlor,
3. undersökning och dokumentation av områdets djur- och växtarter samt mark- och vattenförhållanden.

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas, samt om ordningen i övrigt, inom naturreservatet.

Det är förbjudet att:

1. göra åverkan på berg eller mark, till exempel genom att måla, borra, rista, hacka, gräva eller omlagra,
2. fälla, flytta, ta bort eller på annat sätt skada levande eller döda träd eller buskar, såväl stående som liggande,
3. störa djurlivet, till exempel genom att klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig nära rovfågelbo, lya eller gryt,
4. framföra motordrivet fordon med undantag för snöskoterkörning vintertid på snötäckt, väl tjälad mark eller på is,
5. sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt, inskrift och därmed jämförbar anordning.

Undantag från föreskrifterna

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för

- a) förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren uppdrar åt, att vidta de åtgärder som anges i B-föreskrifterna med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken i detta beslut och som beskrivs i bifogad skötselplan,
- b) renskötsel i enlighet med rennäringslagen (1971:437).

Ärendets beredning

De höga naturvärdena omkring Orrberget och Långberget har varit välkända under relativt lång tid. År 1993 registrerade Skogsstyrelsen en nyckelbiotop på 5 hektar i områdets östra del. År 2002 registrerades ytterligare 23 hektar nyckelbiotop inom området. Även Länsstyrelsen har inventerat området och registrerat höga naturvärden.

Arbetet med att skydda området inleddes under 2007 genom att Naturvårdsverket tillstyrkte att länsstyrelsen kunde påbörja förhandlingar med berörd markägare med syfte att bilda naturreservat av området. Efter förhandlingar förvärvade staten hela området i februari 2010.

Reservatsförslaget har sänts på remiss till berörda sakägare och myndigheter.

Vännäs kommun tillstyrker reservatsförslaget. Kommunen påpekar i sitt yttrande att området ligger inom Önskanäs och Tväråbäcks vattenskyddsområde, vilket ytterligare stärker motivet för skydd.

SGU meddelar i sitt yttrande att de inte har något att erinra mot reservatsförslaget.

Övriga remissinstanser har avstått från att yttra sig.

Beskrivning av reservatet

Reservatet ligger ca 10 km nordnordväst om Vännäs och utgörs av hållmarks- och stavatallskogar på Långberget samt granskog på finsediment i ett ravinsystem ner mot Åkerbäcken. I området finns rikligt med naturskogsstrukturer i form av bland annat lövträd och död ved, särskilt i ravinområdet. Större delen av området är registrerat som nyckelbiotop.

Länsstyrelsens motivering

Motiv för skyddet är att bevara områdets helhetsvärden och att motverka exploatering. Områdets värdefulla strukturer har utvecklats genom att naturliga processer fått verka relativt ostört under lång tid. För att områdets naturvärden ska bevaras och utvecklas behöver det därför undantas från skogsproduktion och annan exploatering som innebär att naturvärdena påtagligt skulle skadas. Områden med naturskog blir allt mer sällsynta i länet och att skydda dessa kvarvarande fragment av det ursprungliga skogslandskapet är avgörande för att bevara den biologiska mångfalden.

Bildandet av Långbergets naturreservat stärker möjligheterna att nå miljökvalitetsmålet *Levande skogar* genom att ca 38 hektar produktiv

skogsmark ges ett långsiktigt skydd. Reservatet stärker även möjligheterna att nå miljömålet *Ett rikt växt- och djurliv* genom att förekommande typiska arter ges ett långsiktigt skydd, samt det nationella friluftsmålet *Tillgänglig natur för friluftsliv* genom att naturmiljöernas upplevelsevärden bevaras.

Delar av reservatet utgörs av näringsrik granskog som är en prioriterad skogstyp för skydd. Prioriterade skogstyper är de skogstyper som Sverige har ett internationellt ansvar att bevara samt de skogstyper som bedöms vara underrepresenterade i formellt skyddade områden.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen bedömer att skogsbruk inte går att förena med ett bevarande av områdets höga naturvärden. Länsstyrelsen bedömer också att andra arbetsföretag eller anläggningar inte är förenliga med ett bevarande av områdets helhetsvärden.

Naturresevat är en lämplig skyddsform för områden där det krävs starka restriktioner under lång tid för att värdena ska kunna bibehållas och utvecklas. Länsstyrelsen har bedömt att Långberget därför, i enlighet med miljöbalkens mål om skydd av värdefulla natur- och kulturmiljöer och bevarande av biologisk mångfald (1 kap. 1 § miljöbalken), bör förklaras som naturresevat enligt 7 kap. 4 § miljöbalken.

Länsstyrelsen bedömer att de positiva effekterna av att bevara området överväger de negativa effekterna som orsakas av inskränkningarna i markanvändning. Vid avvägning enligt 7 kap. 25 § har Länsstyrelsen funnit att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet ska uppnås.

Konsekvensutredning

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att ordningsföreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken innebär så begränsade kostnadsmässiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivning.

Upplysningar

Länsstyrelsen vill erinra om att utöver reservatsföreskrifterna gäller även andra lagar, förordningar, och föreskrifter för området.

Föreskrifterna under C ovan, enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas och om ordningen i övrigt inom naturresevatet, gäller omedelbart även om beslutet överklagas.

Länsstyrelsen kan med stöd av 7 kap. 7 § miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med förbudet/föreskriftens syfte.

Enligt 29 kap. 2 och 2a §§ miljöbalken gäller bland annat att brott mot föreskrift som meddelats enligt 7 kap. miljöbalken kan medföra straffansvar.

2016-09-12

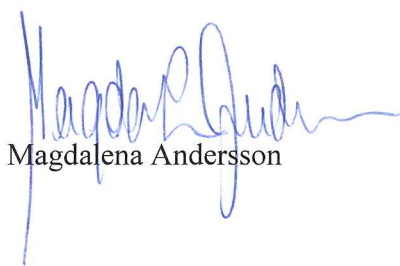
Diarienummer

511-4628-2016

Har någon vidtagit åtgärd i strid med meddelad föreskrift, kan länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Enligt 4 § skogsvårdslagen (1979:429) ska lagens bestämmelser eller föreskrifter inte tillämpas i den mån de strider mot föreskrifter som har meddelats med stöd av 7 kap. miljöbalken.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, Miljödepartementet, se bilaga 3.

Magdalena Andersson

Anna Hallmén

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan
3. Hur man överklagar

Sändlista

Naturskyddsföreningen i Västerbotten, c/o Sture
son, aquila7k@gmail.com

Naturvårdsverket, registrator@naturvardsverket.se

N K Lundströms Trävaror KB, info@nkltra.se

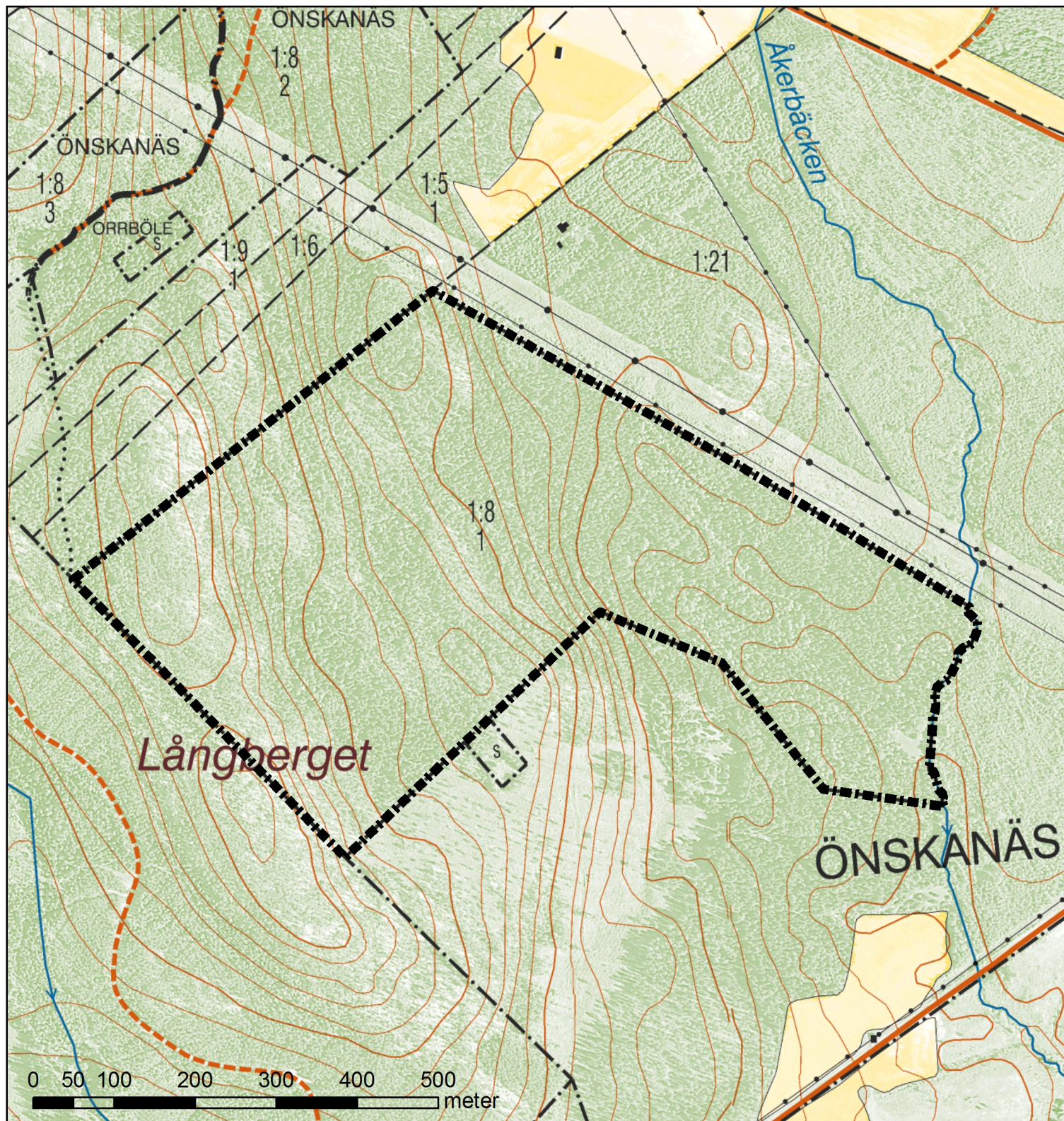
Riksantikvarieämbetet, registrator@raa.se

SGU, sgu@sgu.se

Skogsstyrelsen, skogsstyrelsen@skogsstyrelsen.se

Ubmeje Tjeälddie, c/o Peter Omma, Stintbäcken 206, 920 66 HEMAVAN

Vännäs kommun, vannas.kommun@vannas.se

Naturresevat Långberget

Vännäs kommun
Västerbottens län

Bilaga 1 till beslut
med dnr 511-4628-2016

Reservatsgräns

Länsstyrelsen
Västerbotten

Bakgrundskartor © Lantmäteriet

Länsstyrelsen
Västerbotten

Bilaga 2 till beslut om bildande
av Långberget naturreservat i
Vännäs kommun

Skötselplan

2016-09-12

Diarienummer

511-4628-2016

1(6)

SKÖTSELPLAN FÖR LÅNGBERGETS NATURRESERVAT I VÄNNÄS KOMMUN

Lappranunkel. Foto: Andreas Garpebring, Länsstyrelsen

Länsstyrelsen i Västerbottens län
Storgatan 71B
901 86 Umeå

1. Syfte med säkerställande och skötsel

Syftet med naturreservatet är att bevara värdefulla naturmiljöer i form av barnnaturskogar och andra ingående natutyper samt områdets helhetsvärden i form av ett sammanhängande naturskogsområde med orörd karaktär. Syftet är också att bevara den biologiska mångfalden knuten till dessa miljöer. Inom ramen för bevarandet av naturmiljöer ska reservatet också tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Syftet ska uppnås genom att skogsmark och övriga naturmiljöer utvecklas fritt genom intern dynamik. En informationsskylt sätts upp för att underlätta för allmänhetens friluftsliv.

2. Beskrivning av naturreservatet

2.1 Administrativa uppgifter

Namn	Långberget
Dossiernummer	2402331
NVR-id	2045384
Kommun	Vännäs
Län	Västerbotten
Lägesbeskrivning	10 km NNV Vännäs, 2 km V Tväråbäck
Ekokarta	21J 0h-i
Mittkoordinat	728976, 7104019 (SWEREF99TM)
Naturgeografisk region	30a, Norrlands vågiga bergskullterräng med mellan-boreala skogsområden
Gräns för reservatet	Se beslutscharta, bilaga 1 till beslutet
Markägare/Ägarkategori	Staten genom Naturvårdsverket
Fastighet	Önskanäs 1:8
Förvaltare	Länsstyrelsen
Totalareal	37,9 ha
Landareal	37,9 ha
Areal produktiv skog	37,6 ha

2.2 Naturtypsindelning

Naturtyp enligt NNK ¹	Natura 2000-kod	Areal (ha)
Taiga	9010	22
Näringsrik granskog	9050	16

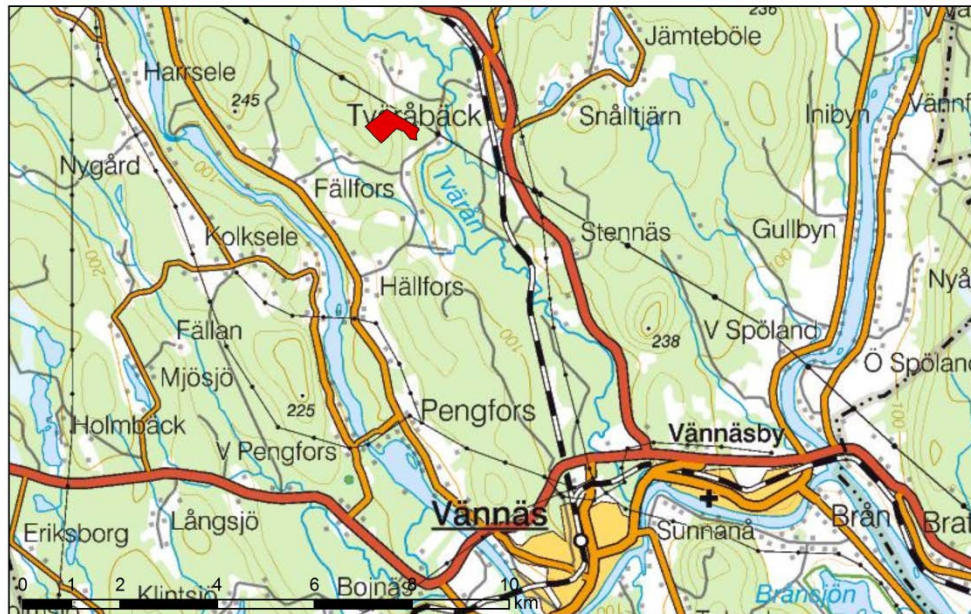
¹ Natura-naturtypskartans naturtyper, kartering enligt Naturvårdsverket.

2.3 Beskrivning av reservatet

Reservatsområdet ligger ca 10 km norr om Vännäs och två km väster om Tväråbäck i Vännäs kommun. Det utgörs av Långbergets östvända sluttningar och raviner ned mot Åkerbäcken.

Skogen på övre delen av Långberget är av lingon- och lavtyp och utgörs till stora delar av hållmarkstallskog. En tätväxande och klen trädgeneration, så kallad stavaskog, dominerar skogen tillsammans med en mer sparsamt

förekommande äldre trädgeneration på ca 200 år. Grå hård död ved förekommer sparsamt i form av torrträd och enstaka lågor. Brandspår förekommer bland annat i form av brandljud.

Långbergets naturreservat (rödmarkerat) ligger ca 10 km NNV om Vännäs och 2 km V om Tväråbäck.

Långbergets sluttning sänker sig stegvis ner mot kraftledningen i nordost. Tvärs lutningen ligger ett flertal mindre höjdryggar och däremellan fuktigare svackor. Mellan höjdryggarna växer en tät och svagt skiktad 120-årig granskog av blåbärstyp med stort lövinslag. Här förekommer rikligt med gamla aspar, gott om grova stora björkar, stora sälgar samt grova trädformiga rönnar. En mindre bäck och ett flertal fuktdrag finns också inom området. Död ved förekommer sparsamt till allmänt, främst som lågor och torrträd av gran men även som asplågor. På höjdryggarna går berget i dagen och här växer tallskog av lavtyp.

Områdets östra del präglas av ett 500 m långt och förgrenat ravinsystem på finsediment, som rinner ut i Åkerbäcken. Ravinerna är 3 till 4 meter djupa och relativt flacka. I ravinerna växer en hel del gråal, den största 19-20 m hög och 30 cm i brösthöjdsdiameter. Död ved finns det rikligt av i ravinerna, huvudsakligen i form av lövlågor av gråal men även av säl, asp, björk samt granlågor.

Följande naturvårdarter har noterats inom området (kategori enligt Rödlistan 2015 inom parantes, där NT = nära hotad och EN = starkt hotad): bårdlav, garnlav (NT), lunglav (NT), stuplav, trådbrosklav (EN), violettgrå tagellav (NT), bollvitmossa, granticka (NT), koralltaggsvamp (NT), sotticka, ullticka (NT), violmussling (NT), kötticka (NT), motaggsvamp (NT), skrovlig taggsvamp (NT), stjärntagging (NT), stor aspticka (NT), ullticka (NT), äggvaxskivling (NT), knärot (NT), lappranunkel, spädstarr, tretåig hackspett (NT), barrpraktbagge (NT), grönhjon (NT).

3. Skötselområden för naturvärden med bevarandemål och åtgärder

Reservatet utgör ett enda skötselområde (bilaga 1). För skötselområdet redovisas ett bevarandemål vilket utgör en kvalitativ beskrivning som definierar ett gynnsamt bevarandetillstånd.

3.1 Skötselområde 1, skog med fri utveckling (38 ha)

Skötselområdet utgörs av all skog inom reservatet.

Bevarandemål

Skötselområdet ska innehålla allmänt till rikligt med naturskogsstrukturer såsom döda och döende träd, skiktning samt spridning i ålder och diameter. Skogen ska huvudsakligen präglas av intern dynamik med naturliga processer såsom trädens åldrande och döende, stormfällningar, insekters och svampars nedbrytning av ved samt nyetablering av träd i skogen. Som en del i skogens naturliga utveckling kan dessa processer medföra att området periodvis kan komma att få en förändrad karaktär. Typiska arter av mossor, kärlväxter, vedsvampar och lavar förekommer. Arealen barrskog är ca 38 hektar.

Skötselåtgärder

Inga åtgärder.

4. Skötselområden för friluftsvärden med mål och åtgärder

Hela reservatet redovisas som ett skötselområde med avseende på friluftsliv och anläggningar, bilaga 1.

4.1 Skötselområde för friluftsliv och anläggningar

Tillgängligheten till reservatet är relativt god. Det går en stig från parkeringen i Orrböle till reservatsgränsen via Orrböle naturreservat.

Mål för friluftslivet

Det övergripande målet för friluftslivet är att reservatet ska vara tillgängligt för naturupplevelser, rekreation och naturstudier utifrån sina befintliga förutsättningar.

Det ska vara möjligt att på olika sätt få information om naturreservatet inför och under besök i området. Information om reservatet ska också finnas i lämplig omfattning via internet eller andra tekniska lösningar.

Informationen i området ska förhöja upplevelsen av besöket genom att den är lättläst och fokuserar på upplevelser i området samt har informativa kartor. Informationen ska bidra till att syftet med områdesskyddet uppnås. Områdets skylt ska vara i gott skick och underlätta för besökare att uppleva området.

Åtgärder för friluftslivet

En informationsskylt, utformad i enlighet med Naturvårdsverkets anvisningar, ska sättas upp och underhållas i anslutning till reservatet (se bilaga 1). Ytterligare en informationsskylt ska sättas upp vid parkeringen i Orrböle tillsammans med informationsskyltningen för Orrböle naturreservat.

Det ska på skyltarna finnas en karta över reservatet, en lägesbeskrivning av skyltens plats i förhållande till reservatet samt en kort beskrivning av naturmiljöerna och föreskrifter för allmänheten. Information om Långbergets naturreservat på länsstyrelsens webb, via appar och andra tekniska lösningar publiceras utifrån tillgängliga resurser och prioriteringar tillsammans med information om andra naturreservat i länet.

5. Övriga anläggningar

Det finns inga kända anläggningar inom reservatet.

6. Nyttjanderätter

Jakt får bedrivas av jakträttsinnehavare enligt gällande lagstiftning och i enlighet med gällande reservatsföreskrifter.

7. Utmärkning av gränser

Reservatet ska hållas väl utmärkt enligt svensk standard och Naturvårdsverkets anvisningar. Gränserna bör ses över vart 10:e år och målas om vid behov.

8. Sammanställning av skötselåtgärder

Skötselåtgärd	Var	Prioritet¹
Gränsmarkering	Se bilaga 1	1
Montering av informationsskylt	Se bilaga 1	1

¹Siffran anger prioriteringsordning om genomförandet av skötselåtgärderna begränsas av tillgängliga resurser, där 1 är högsta prioritet och 3 lägsta.

9. Uppföljning och tillsyn

Tillsynen av området utförs av naturvårdsförvaltaren och ska dokumenteras skriftligt. Tillsynen innefattar, utöver en besiktning av att reservatsföreskrifterna efterlevs, även alla anläggningar, utmärkningar och skyltar inom reservatet. Brister och fel ska dokumenteras och åtgärdas.

Tillsynen och uppföljningen av reservatet kommer tillsammans att utgöra ett underlag för en eventuell revidering av skötselplanen.

9.1 Uppföljning av skötselåtgärder

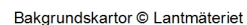
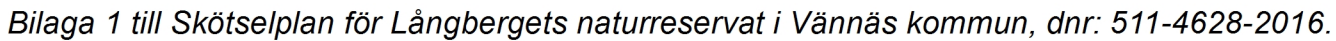
I samband med att skötselåtgärder utförs ska utgångsläget innan åtgärden, tidpunkt för åtgärd, åtgärdens omfattning och utförande samt uppnått resultat dokumenteras för att möjliggöra en långsiktig uppföljning.

9.2 Uppföljning av bevarandemål

Områdets bevarandemål ska följas upp enligt fastställda metoder för uppföljning av skyddad natur. Uppföljningen kommer att ske utifrån reservatets skötselområden (bilaga 1) och enligt indelningen i naturtyper för basinventering av skyddad natur.

Bilagor

1. Karta med skötselområde och förslag på infoskyltens läge

Länsstyrelsen
Västerbotten

Hur man överklagar till Regeringen

Är du missnöjd med Länsstyrelsens beslut kan du överklaga detta hos Regeringen, men klagan ska lämnas eller skickas till Länsstyrelsen. Överklagan ska vara skriftlig och undertecknad.

Var tydlig med att

- skriva vilket beslut som överklagan gäller. Det gör du enklast genom att ange ärendebeteckningen (exempelvis 511-4628-2016),
- redogöra för varför du menar att Länsstyrelsens beslut är fel och hur du anser att beslutet ska ändras,
- underteckna brevet, förtydliga namnteckningen, uppge adress och telefonnummer.

Om du anlitar ombud kan istället ombudet underteckna brevet. I så fall bör en fullmakt sändas med.

Om du har handlingar eller annat som du anser stöder din ståndpunkt så bör du bifoga dem.

Brevet ska lämnas in eller skickas till:

Länsstyrelsen i Västerbottens län
901 86 UMEÅ

Länsstyrelsen måste ha fått brevet senast **den 17 oktober 2016**, annars kan överklagandet inte tas upp.